

Jövőkép

Fejlesztani, beruházni

A foglalkoztatás és a versenyképesség növelését tűzi ki főbb célokként a II. Nemzeti fejlesztési terv. A Brüsszelnek már elküldött dokumentumból kiderül, hogy a kormány a vissza nem térítendő támogatások helyett a kedvezményesen elérhető forrásokat részesíti előnyben a kis- és középvállalkozások fejlesztésénél. Új elem, hogy átfogó kistérségi programot indít, benne munkahelyteremtéssel, szakképzéssel, infrastruktúra- és vállalkozásfejlesztéssel. Az Új Magyarország fejlesztési tervként emlegetett javaslatról a parlament október közepén kezdte meg a vitát. Az ellenzék szerint a terv csak általánosságokat tartalmaz és társadalmi egyeztetése sem történt megnyugtató módon.

Fejlesztani, beruházni mindenki szeret, úgy van ez, mint otthon. Spórolni meg senki sem szeret, úgy van ez, mint otthon – mondta a terv vitáját bevezető szónoklatában a miniszterelnök. Ezért állít-

ják sokan, hogy ellentmondás van a kormány politikájában, hiszen a reform kapcsán egyrészt megszorításokról, másrészt

fejlesztésekről beszélnek. A két dolog azonban Gyurcsány Ferenc szerint nem zárja ki egymást. A sikeres beruházások feltétele a megtakarítás, mert enélkül nem tudjuk felhasználni a 7 ezer milliárd forintnyi uniós forrást, hiszen hozzá kell tennünk az ezermilliárdos önrészünket. A költségvetésben azért lesz két szűk év, hogy utána beruházási értelemben jöjjön hét bő esztendő, amikor évente össznemzeti jövedelmünk 2–4 százalékának megfelelő új forrás érkezik az országon kívülről, amelyet csak beru-

házásra fordíthatunk – mondta a miniszterelnök. Az összesen 8 ezer milliárdból 6 ezer milliárd forint az, amely a kohéziós és strukturális alapokból származik.

Más európai forrásból még kb. ezermilliárd, az ettől különváltan kezelt agrár- és vidékfejlesztési pénz. S nagyjából ezermilliárd forint az, amelyet saját költségvetésünkben kell hozzátenni. A kormány elképzelése szerint a támogatások közvetlenül a városokhoz, civil szervezetekhez, vállalkozásokhoz kerülnének.

Hova fektessünk a legtöbbet?

A koalíciós szónokok főként ezt taglalták a vitában. A dilemma alapvetően kettős. Azokba a térségekbe, ahol jól láthatóan az egy forint a legtöbb magántőkét, magánberuházást fogja majd vonzani, a legtöbb munkahelyet teremti? Azaz Budapestre és a legfejlettebb városokba? Vagy inkább azokba a falvakba, az

Ormánságba, Dél-Békésbe, a zalai aprófalvas települések sokaságába, amelyeket fel kell zárkóztatni? Merthogy nekik sem jár kevesebb, mint a nagyvárosban lakónak – szólnak a felvetések.

A politikusok úgy szoktak megszabadulni ettől a dilemmától, hogy azt mondják: „is”. A kérdés az, lesz-e ebből karaktere az országnak, lesz-e felemelkedés, jobbak leszünk-e a régióban? – fordult hallgatóságához Gyurcsány Ferenc.

A kormányfő szerint Magyarország számára a legfőbb értéket teremtő tényező az emberi tehetség, a kultúra és a szorgalom. Ezért a program legnagyobb része arról szól, hogyan lehet jobb képzéssel, szolgáltatással, az oktatás, az egészségügy, a szociális intézményrendszer korszerűsítésével élhetőbb világot teremteni. Központi és regionális forrásból összeségében 1700–1900 milliárd forintot költenének ezekre

a célokra. A program egyik legnagyobb része a közlekedésfejlesztés. Összesen nagyjából 2000 milliárd az, amit vasúti és közúti közlekedésre fordítanak, környezetvédelemre 1200 milliárd forintot, az államreformot szolgáló fejlesztésekre és vidékfejlesztésre ezer-ezermilliárd forintot.

Mely programokra összpontosítanak?

Az első és legfontosabb a leszakadásról, a bezártság megszüntetéséről szól. Itt több programot is indít a kormány. Magyarországon közel 30 súlyosan hátrányos helyzetű kistérség van, 28-at tartanak nyilván. E települések felzárkóztatása Bihartól Dél-Békésen át az Ormánságig átfogó programokat igényel. Olyanokat, amelyek egyrészt a közútfejlesztés, másrészt bölcsőde-, iskola-, közlekedésfejlesztés, munkahelyteremtés programjait foglalják magukba. Másodsorban átfogó gyermekszegénységellenes programot indítanak. Harmadik nagy program a 2 ezer milliárdos közlekedésfejlesztési, főként elmaradott térségekre koncentrálna.

A kormányfő példaként említette az M6-os Pécsig történő megépítését, az M7-es befejezését, még idén. Dunántúlon korszerűsíté- nek a 8-as utat, megteremtenék a Kaposvár és a Balaton összeköttetését. Összekö- títik Székesfehérvárt Duna- újvárossal. „Biztosan ki kell nyitnunk Békést, meg kell

teremteni éppen a Tiszántúlon az erdélyi két nagy autópálya fogadási feltételeit, az észak-erdélyi és a dél-erdélyi autópályát. Szegedet meg kell kerülnünk most már a másik irányból is.” – sorolta a miniszterelnök. Ha megépült az autópálya Szegedig, akkor az is épül tovább. Nyíregyházáról tovább kell indulni a határig. Salgótarjánt és a határ szélét össze kell kötni az M3-assal.

Vasútközlekedésben: be kell kötni a magyart a nagy európai vasúthálózatba. Jelenleg határtól határig a teherforgalom átlag 9 kilométeres sebességgel ér egyik helyről a másikra. A fő fejlesztési irányok ezért: Szolnoktól Békéscsaba, majd Szolnoktól Debrecen, ezt követően Budapest–Dombóvár–Gyékényes és Budapest–Székesfehérvár irányába.

A kormány a Budapest-központúságot is megváltoztatná, megerősítené a fejlődés- és tudásközpontokat hat nagy régióközpontban – Miskolc, Debrecen, Szeged, Pécs, Győr és Székesfehérvár–Veszprém kétpólusú központban.

A gazdaságfejlesztés víziója

Összesen 3 ezer milliárd forintot szánnak a hazai kis- és középvállalkozás-fejlesztési programra. Ez részben gazdaság-, részben vidékfejlesztési, részben agráriumfejlesztési programból, és egy átfogó, nagy energiaprogramból áll. A fejlesztések a kormányzati szándék szerint megváltoztatják a vidék arcát, remé-

nyeik szerint kiszámíthatóbbá, jövedelmezőbbé, korszerűbbé teszik az agrárium jelentős részét.

Átalakítják továbbá az egészségügy jelentős részét, 400 milliárd forintnyi investícióval. Változik az oktatás rendszere is, amely szerint kb. ezer iskola újul meg, ötezer iskolában pedig megteremtik az átfogó digitális tudásátadás feltételeit. Három nagy területen – informatika, idegen nyelv és vállalkozási tudás átadása – magát a képzési tartalmakat változtatják meg.

A kormányfő ígérete szerint átfogó akadálymentesítési programot alkotnak. A környezetvédelemmel kapcsolatban pedig elmondta: ma a hulladéknak 30 százalékát hasznosítjuk, 70 százalékát drága tározókban helyezük el. Az a cél, hogy ebből a 30 százalékból a hétéves fejlesztési időszak végére legalább 60–70 százalék legyen. Az európai minőségben tisztított szennyvizeink pedig a mai 45–46 százalékról érik el a 80–85 százalékot.

Osztogatás avagy okos befektetés

Kóka János gazdasági és közlekedési miniszter három fejlesztendő területet emelt ki. Ezen keresztül szemléltette, szerinte mi a különbség az osztogatás és az okos befektetés között. Ezek: a vállalkozások támogatása, az energiatakarékosság programja és a közlekedés fejlesztése. A következő években, ha a közvetlen támogatást vesszük figyelembe, akkor nagyságrendileg ezermilliárd forintot tudunk vállalkozások fejlesztésére fordítani. Ha egybe vesszük azokat a hitel-tőke-támogatási és garanciarendszereket, amelyek a vállalkozások fejlesztésére jutnak, akkor nagyjából 3 ezer milliárd forintot tudunk mobilizálni vállalkozások fejlesztésére. Működhet a pénz úgy, mint a lottónyeremény, hogy túlságosan könnyűek a hitelfeltételek, vagy nem is kell visszafizetni őket. Így tudnak épülni kihasználatlan fürdőhelyek, hasznot nem hozó panziók, így tud néhány ezer, a politikának kedves vállalkozás lehető-

séghez jutni, másik néhány tíz- vagy százezer pedig teljesen kimarad az ilyen lehetőségekből. A másik lehetőség, ha nem osztogatunk, ha nem az ingyenebédben bízunk, akkor a támogatás formájába beépülnek a piac szempontjai. Így bankképessé tehetjük a magyar kisvállalkozókat, mikrovállalkozókat. Ennek megfelelően kell megfelelően beállítanunk a visszatérítendő és a vissza nem térítendő támogatások formáit – vezette le indoklásában a miniszter.

Az ilyen keretben elgondolt támogatás nemcsak 2013-ig tart, hanem 20–30 évre is szólhat, ugyanúgy, ahogy a Marshall-terv egyes elemei, amelyek még 50 év múlva is működtek. Jelentős forrást fordítanak kutatásfejlesztésre, innovációra, modernizációra, a vállalkozások működési feltételeinek javítására, korszerű üzleti környezet megteremtésére. Ösztönöznék a befektetéseket és lehetővé tennék, hogy magyar kis- és középvállalkozók a nagyvállalkozók beszállítói lehessenek.

A másik példa a gáz és energia ügye. Ma Magyarországon a felhasznált energia, főként a gáz felét-harmadát elpazaroljuk, kiengedjük a rossz minőségű nyílászárókra, elpazaroljuk rossz minőségű berendezésekkel. Eközben 75–80 százalékban függünk a gázimporttól, de nem fizetjük meg a gáz világpiaci árát. Ezért kell a kormányzat szerint mielőbb energiatakarékossági programokat

„Ma Magyarországon a felhasznált energia, főként a gáz felét-harmadát elpazaroljuk, kiengedjük a rossz minőségű nyílászárókra, elpazaroljuk rossz minőségű berendezésekkel.”

Kóka János

Baráth Etele

„A szegénységnek nemcsak az az oka, hogy az emberek kevés pénzt keresnek, tudásuk, szakképzettségük esetleg alacsony, hanem az a települési környezet, amiben élnek, mélyen az európai színvonal alatt van.”

indítani, háztartások tízezeit juttatva beruházási forráshoz – jelentette ki a tárca vezetője.

És mit mond Seneca?

Senecai mondás, hogy az első lépés megtételekor nem annak a hossza, hanem iránya a fontos. *Baráth Etele*, az MSZP szónoka arról beszélt, hogy – irányítással – milyen jól megalapozták az I. fejlesztési tervvel és annak végrehajtásával a jelenlegi tervet. Ennek fontos része volt az infrastruktúrafejlesztés. Elképesztő urbanizációs deficit van ma Magyarországon. A szegénységnek nemcsak az az oka, hogy az emberek kevés pénzt keresnek, tudásuk, szakképzettségük esetleg alacsony, hanem az a települési környezet, ami- ben élnek, mélyen az európai színvonal alatt van. Az I. fejlesztési tervben az úgynevezett infrastruktúrára, környezetre és közlekedésre a pénzeszközök mintegy 60 százaléka lett felhasználva – ismertette a célokat a volt miniszter.

Szólt az oktatásról és a gazdaságról, amely területeken a pénzeszközök jelentős hányadát az önkormányzatok nyerték el. Így mintegy 1800 településen élnek olyanok, akik európai uniós támogatásból részesültek, s mintegy 710 olyan település van, amely közvetlenül nyert támogatást. Köztük van egész picinyke is, Borsod-Abaúj-Zemplénben Füzér, ahol másfél millió forint támogatás esik egy főre. Az a vád sem vált valóra, hogy az unióban nettó befizetők leszünk – hívta fel a figyelmet a képviselő. Számba vette, hogy Mórahalom 215 ezer/fő támogatással a Dél-Alföld legsikeresebb települése. A pályázatok 84 százaléka pedig a 10 ezer fő alatti településekre ért. Volt 30 olyan pályázat, amelyben 200 fős lakosságszám alatti település nyert támogatást. Szerinte ez is bizonyítja, hogy a rendszer demokratikus volt.

Frakciótársa, *Szabó György* azt hangsúlyozta, hogy a versenyképesség indokolt erősítése a leggyorsabban a fejlettebb területek erőteljes

támogatásával lenne megvalósítható. Csakhogy a területi különbségek szakadékká válnak, ami az ország társadalmi instabilitásához vezet. Így zsákutcát jelent, ha a területi különbségek mérséklését erőltetve a fejlődő területeket hanyagolják el, hiszen ez az ország gazdasági fejlődésének a megtorpanását eredményezné.

Van-e akkor jó megoldás? – tette fel a kérdést a képviselő. Véleménye szerint igen. Ha kimondják, hogy a versenyképességet tekintik elsődlegesnek, de területileg kiemelten kezelik a legelmaradottabb régiók – Észak-Magyarország, Észak-Alföld, Dél-Alföld, Dél-Dunántúl – ma is fejlettebb vagy fejlődési potenciállal rendelkező területeit.

Inkább az ír példát kövessük!

A szabaddemokrata *Magyar Bálint* két példát állított a T. Ház elé: a görögöt és az írt. Felhívta a figyelmet arra, hogy Görögország leginkább arra fordította az uniós forrásokat, hogy a meglévő intézményrendszerét egy kicsit jobb karban tartsa. Így – a szokásos mutatók mentén – most nagyjából az országok közötti rangsornak ugyanazt a helyét foglalja el, mint korábban. Írország esetében azonban ez egészen másként történt. Az egymással szemben álló politikai erők társadalmi szerződést kötöttek a gazdasági intézkedések végrehajtására, s ezt kormányváltásoktól függetlenül be is tartották.

Ennek eredményei az első három évben még nem voltak láthatóak. 1993-tól 2000-ig azonban Írország GDP növekedése évi 10 százalékos volt, a munkanélküliségi ráta 2000-re 16–17 százalékról lement 4 százalékra, hasonlóan az államháztartás hiányához, amely most kb. 39 százaléknál tart a GDP-hez viszonyítva, s 3 százalék alá ment a költségvetés hiánya is. A politikus szerint ez lehet hazánk számára is a követendő példa.

Ellenzék: hiteltelen a program

A Fidesz vezérszónoka, *Pelczné Gáll Ildikó* szerint abban egyetértenek, hogy ez a tervezési időszak egyszeri és megismételhetetlen esélyt jelent minden magyar párt, s minden civil szervezet számára. A terv jelenlegi koncepciója azonban megítélésük szerint több szempontból sem elégti ki Magyarországnak valós fejlesztési igényeit. Például nem számol azzal a gazdasági helyzettel, ami a „kormányzati hazudozások után” került napvilágra. Nem számol továbbá a 2004–2006 között futó NFI. tapasztalataival. Már 2003-ban, az NFI. tervezésekor figyelmeztettek a szakértők arra, hogy a túlzottan széles fejlesztési irány, a szétaprózódott prioritások rendszere a rendelkezésre álló források szétforgácsolásához vezet – hívta fel a figyelmet a politikus.

Kérdésesnek nevezte azt is, hogyan tudják majd a jelenlegi gazdasági helyzetben a vállalkozások, az önkormányzatok

„Írországban az egymással szemben álló politikai erők társadalmi szerződést kötöttek a gazdasági intézkedések végrehajtására, s ezt kormányváltásoktól függetlenül be is tartották.”

Magyar Bálint

„Az ellenzéki párt szerint felül kell vizsgálni a területfejlesztési törvényt is, amely jelen állapotában szerintük nem alkalmas az uniós források fogadására.”

Pelczné Gáll Ildikó

előteremteni az uniós pályázatokhoz szükséges önrészt. Emellett szóvá tette, hogy az intézményrendszerből jelenleg csak az irányító hatóságok szervezete látszik. Ez azonban elegendő ahhoz – mondta –, hogy kiderüljön, a korábbiakhoz képest csak a centralizáció szintje erősödött. Vagyis, Budapesten fogják eldönteni, hogy ki mit fog elnyerni. A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség lesz élet és halál ura az uniós pénzek elosztásakor. A kisebb területi egységeknek, kistérségeknek, megyéknek, régióknak beleszólásuk sem lesz a javaslat szerint a döntési folyamatba.

A Fidesz szónokája ezért azt javasolta, hogy vonják be az intézményi rendszerbe a regionálisan működő hatóságokat és a választott önkormányzati képviselőket. Az ágazati operatív programoknál pedig kerüljön vissza a minisztériumokhoz az irányító hatóság. A stratégiai tervezésről, programozásról, végrehajtásról, ellenőrzésről a parlament mihamarabb alkosson törvényt.

Az ellenzéki párt szerint felül kell vizsgálni a területfejlesztési törvényt is, amely jelen állapo-

tásban szerintük nem alkalmas az uniós források fogadására. Indokolatlan az a kormányzati túlsúly, ami a regionális fejlesztési tanácsokban van. Fontosnak tartom, hogy meg kell szüntetni a kormányzat részéről delegált tagok szavazati jogát. A döntéseket pedig helyi szereplőkkel kell meghozatni – mondta Pelczné Gáll Ildikó a kormánypártiak derült sége közepette.

Semmi sem egyértelmű

A magyar társadalom általános lepusztulási lejtőn mozog, a népesség kétharmadának életminősége a hatvanas évek szintjén van. Ez a terv egy olyan dolgozat, olyan koncepcionális gondolkodás leírása, amely a magyar gazdaság, társadalom kérdéseire keresi a válaszokat, keresi a megoldást, de igazából nem találja meg. Így összegezte a kereszténydemokraták véleményét a vitában *Latorcai János*. Ebből következően pedig szerintük nem is adhat a konkrét intézkedésekre egyértelmű választ.

Példaként hozta fel, hogy a Magyarországon levő külföldi tulajdonú pénzügyi esz-

közök állománya egyetlen év alatt, 2005. és 2006. március 31-e között mintegy 8300 milliárd forinttal növekedett. Ezen időszak alatt az ország nettó pénzügyi vagyona 4500 milliárd forinttal csökkent, azaz ilyen mértékben jött létre vagyonszerzés, illetve adósságnövekedés. Néhány év alatt az adósságállományunk 6500 milliárd forinttal növekedett. A terv egyik alapvető hiányossága pontosan az – emelte ki a képviselő –, hogy a monetáris folyamatokat teljes egészében kiiktatja érvelési és leíró rendszeréből, ami pedig az egyik legfontosabb befolyásoló eszköz. Mondhatnám azt is, tette hozzá, hogy a terv úgy viselkedik, mint az a háziasszony, aki örül annak, hogy egyre több és több gázt kap annak érdekében, hogy minél melegebb legyen a lakásban, ugyanakkor pedig nyitva hagyja az ablakot.

Herényi Károly, az MDF frakcióvezetője úgy látta, az Európai Unió által elfogadott terv nincs összhangban a parlament előtt lévő II. Nemzeti fejlesztési tervvel, de nincs összhangban az október 31-ig benyújtandó jövő évi költségvetéssel sem. Véleményük szerint a II. Nemzeti fejlesztési terv túlzott várakozást kíván kelteni a lehetőségek terén a magyar lakosságban, és ez így volt az I. Nemzeti fejlesztési tervnél is, aminek eredményei megítélésük szerint nem igazán érzékelhetők. Ugyanis 8 ezer milliárdból nem lehet hét év alatt fizikailag és társadalmában új Magyarországot teremteni, legfeljebb élhetőb-

bé lehet tenni az országot, ha a pénzek valóban oda kerülnek, ahova szánják. Ma ezeknek a pénzeknek a megszerzési lehetősége érezhetően motiválja a politikai konfrontációt – állapította meg az ellenzéki politikus.

A részleteket bírálva elmondta: értelmetlen például a terv azon mondata, hogy „megteremtjük a munkavállaláshoz és a teljes élethez szükséges egészségi állapot megőrzésének feltételeit, az egészséges életvitel lehetőségeit” Hasonlóan ahhoz, amikor a dokumentum megállapítja: a minőségi oktatás és a hozzáférés biztosítása mindenkinek jár. Az MDF szerint emellett az NFT II. túl sok célt jelöl ki, nem képez kellő súlypontokat, ugyanakkor nem is teljes, hiszen a májusi szétválás következtében az agrár- és vidékfejlesztési programja ettől függetlenül készül. Ezen túl az NFT I. tapasztalatait csak nagyon felületesen mutatják be.

Az anyagban felsorolt hat prioritást, az ezek között felosztandó források nagyon érdekesek, csak hatástanulmányok hiányában éppen azt nem lehet tudni, hogy miért pont ezeket az arányokat választotta az előterjesztő – mondta *Herényi Károly*. A kis- és középvállalkozásokkal kapcsolatban megjegyezte, az anyag fantáziátlan.

Az ellenzék kifogásolta azt is, hogy a kormány még a parlamenti tárgyalás időszakában küldte el Brüsszelnek az előterjesztést.

N. E.

„Ez a terv egy olyan dolgozat, olyan koncepcionális gondolkodás leírása, amely a magyar gazdaság, társadalom kérdéseire keresi a válaszokat, keresi a megoldást, de igazából nem találja meg.”

Latorcai János

„... a felosztandó források nagyon érdekesek, csak hatástanulmányok hiányában éppen azt nem lehet tudni, hogy miért pont ezeket az arányokat választotta az előterjesztő.”

Herényi Károly

Párbeszéd

A kormány október végén döntött a 2007–2013-as időszakra vonatkozó Új Magyarország fejlesztési terv (ÚMFT) operatív programjainak végleges számairól. Ebből látható, hogy egyik program keretösszege sem lóg ki az előzetesen lefektetett saját sávjából. A társadalmi egyeztetés során viszont jelentősen nőttek a humán területre szánt források, amelyeket többek között képzésre, felzárkóztatásra és a foglalkoztatás ösztönzésére lehet majd fordítani – nyilatkozta Bajnai Gordon, fejlesztéspolitikai kormánybiztos. Alább részleteket közlünk azokból a civil és önkormányzati véleményekből, amelyek a terv társadalmi vitájában juttattak el a kormánybiztoshoz.

Vas Megye Önkormányzata

Az ÚMFT jelenlegi – második olvasata – jelentősen javult a korábbi változathoz képest. Bizonyos területeken azonban a megye, illetve a régió sajátosságainak figyelembevételével néhány elemet nyomtatékosítani, illetve újragondolni javasolunk. Ezek a következők:

(1.) A közlekedési rendszer fejlesztését (2.) a meglévő tervekre alapozva, újra át kell gondolni a jelen helyzetnek és az elérendő céloknak megfelelően, mégpedig:

– A Budapest-centrikusság feloldása már minden korábbi tervben kiemelt helyen szerepelt, azonban ennek a végrehajtása sorra elmaradt, helyette gyakran kevésbé hatékony beruházások valósultak meg. Valódi megoldást az M8-as autópálya mielőbbi megépítése hozhat. Ha az M8-as kiépítése nem követi sürgősen a dunaújvárosi híd átadását, olyan helyzet állhat elő, mint Szekszárdnál, ahol már hosszú ideje nem kapcsolódnak jelentős forgalmi utak a hídhöz. Az így befektetett tőke hozadéka alacsony, tehát pazarló. A Veszprém–Szolnok közötti autópálya (M8–M4) is csak akkor fog jelentős gazdasági fejlődést generálni, ha az, legalább gyorsforgalmi úton keresztül, egyidőben kapcsolódnak Rábafüzesen és az osztrák A2 pályán keresztül az észak-olasz – dél-osztrák Jövő régióhoz.

– Jelenleg az ország áru- és személforgalmának közel kétharmada a nyugati határszakaszon bonyolódik. Szakértői vélemények szerint a következő 20 évben ez a forgalom a hétszeresére fog nőni. Az unió országait jelenleg csak az M1-en lehet gyorsan elérni, északi, keleti és déli határainkat viszont már most 7 autópálya, vagy gyorsforgalmi út közelíti. Ezen utak tervezett gyors kiépítése – annak várható csekély hatékonysága miatt – hátrébb sorolható, helyette az EU közlekedési hálózatához való kapcsolatok kiépítését kell előtérbe helyezni.

Sértő-Radics István, Uszka polgármestere

Sokat tehetne a kormány, uniós pályázatok esetén, ha drasztikusan csökkentené a pályázás és az elszámolás bürokratikus feltételeit. Pl. egy létesítmény építéséhez általában jogerős engedélyes terv és használatba vételéhez, jogerős használatba vételi engedély kell. Megszámlálhatatlan, hogy mindehhez hány szakhatóság közreműködése szükséges, egyenként 30 napos ügyintézési idővel, nem beszélve a jogerőre emelkedést késleltető esetleges fellebbezésekről. Legújabb épületek esetén, fűtőenergia felhasználással kapcsolatos szakhatósági állásfoglalás is szükséges.

Gyakorlati tapasztalatom, hogy jelen jogi környezetben nemhogy az N+2 szabálynak nem tudunk eleget tenni, de még az N+3 is kevés lenne.

A források pénzügyi felhasználása során, különböző építési beruházásoknál az alvállalkozók fekete munkaerőt alkalmaznak. Nagy volumenű nyertes pályázat esetén, az önkormányzati nettó finanszírozás tapasztalatra alapítva, a kincstár visszatérthatná a pályázatban betervezett munkadíjak közterhinek megfelelő összeget.

A Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége

A tényleges decentralizáció elmaradásán túlmenően az európai uniós pályázati rendszerhez való csatlakozást jelentősen nehezíti, hogy a települések jelentős része nem rendelkezik tényleges saját forrással, vagyis az önkormányzatok finanszírozási rendszere nem teszi alkalmassá a településeket a pályázatra. Ezzel párhuzamosan gondot jelent, hogy az önkormányzatok számára a településfejlesztési források sem állnak rendelkezésre, így az amúgy is korlátozott mértékű területfejlesztési források gyakran szétaprózódva, ténylegesen egy-egy település fejlesztését szolgálják. A településfejlesztési forrás hiánya ellene hat a tele-

Számtalan változtatás kell, de ha eleve az (újra)elosztás mértékének csökkentése a megfogalmazott társadalmopolitikai cél és minden reform végső mértéke, akkor bajban vagyunk.
(Ferge Zsuzsa)

pülésközi és a valóságos térségi együttműködésnek, növeli a települések befelé fordulását.

A fejlesztési szándékok és folyamat ellen hat, hogy az eddigi uniós támogatással megvalósított beruházásoknál a hazai elszámolás és a támogatási összegek kifizetése botrányos. Az érintett önkormányzatok sokasága került lehetetlen helyzetbe, miközben a pályázatban megfogalmazott nyertes projekt megvalósult. A következő terv-időszakban alapvetően kell változtatni az eddigi gyakorlaton, mert sem a vállalkozók (alvállalkozók), sem az önkormányzatok nem hozhatók olyan helyzetbe, amely a normális működésüket veszélyeztetik.

A Védegyelet

Az Új Magyarország fejlesztési terv stratégiai céljaival (foglalkoztatás növelése és tartós növekedés) nem tudunk egyetérteni, hiszen abból hiányoznak a környezeti, valamint a társadalmi jólét és az életminőség javulására vonatkozó célok. A stratégiai célkitűzéseket alátámasztó magyarázatok azt a szemléletet tükrözik, hogy a fejlesztések célja a gazdaság, a versenyképesség erősítése, amelyhez eszközül a társadalom, illetve a környezet szolgálnak (pl. „Olyan minőségű munkaerőre van szükségünk, amely mindenkor képes kielégíteni a gazdaság igényeit”). A tervben az előző verziókhöz képest érezhetően jobban megjelentek a szociális hangsúlyok, s felmerült az igénye a környezeti szempontok integrálásának is, azonban egyelőre nem tapasztalható előremozdulás e három szegmens együttes kezelésére vonatkozóan.

A tervben a környezeti szempontok beépítése a különböző szakpolitikákba továbbra sem látható: fontos lenne az egyes beavatkozási területeknél minden esetben végiggondolni a környezeti vonatkozásait, és nem csupán külön, a horizontális elveknél térni ki mindezekre.

Ferge Zsuzsa szociológus

A tervben a gazdasági szempont dominanciája erősödött, a társadalmi gyengült. ... A két cél – gazdasági növekedés és a foglalkoztatás bővítése – azonban nem feltétlenül összehangolható. Magyarországon 1994 óta töretlen a gazdasági növekedés, de a foglalkoztatás szinte semmit nem bővült. ... E tendencia folytatódása továbbra is reális veszély, mert a gazdasági növekedés tervben megcélzott fő iránya ismét a magas termelékenységű szektoroknak kedvez. A terv a veszélyt próbálja ellensúlyozni azzal, hogy, különösen fontos az alacsony iskolai végzettségű emberek foglalkoztatási lehetőségeinek bővítése, valamint a munkaerő iránti kereslet növelése a hátrányos helyzetű térségekben”. E cél eléréséhez azonban nem rendel eszközöket, nem utal vissza a stratégia megalapozásában említett problémákra, és azokra konkrétan nem válaszol. ...

„A fejlesztéspolitikának alkalmazkodnia kell a társadalomban végbemenő változásokhoz, ezért összhangban kell állnia az állam társadalmi politikai céljával: ... támogatnia kell a nagy állami elosztórendszerek és az állami közszolgáltatások reformjait, sőt azok katalizátorává kell válnia, ... az állami újraelosztás szerkezeti átalakításával egyidejűleg hozzá kell járulnia az elosztás mértékének csökkenéséhez.” (Idézetek a tervből)

Nem hiszem, hogy a két fenti elemre lennének redukálhatók az állam társadalmi politikai céljai. Számtalan változtatás kell, de ha eleve az (újra) elosztás mértékének csökkenése a megfogalmazott társadalmi politikai cél és minden reform végső mértéke, akkor bajban vagyunk.

Gáspár Mátyás, a Teleházak Európai Szövetségének elnöke

A digitális esélyegyenlőség megteremtése a közösségi informatika eszköztárában mozgósításával lehetséges. Csak a helyi, kisközösségi összefogással, a saját erőforrások legteljesebb mozgósításával lehet kihasználni az állam, a közigazgatás és a társadalmi felelősséget vállaló gazdálkodók segítségét. Az infokommunikációs eszközökkel és szolgáltatásokkal, a személyes segítségnyújtással (IT-mentorálás) is szolgáló közösségi hozzáférési helyeknek kell biztosítaniuk a hátrányos helyzetű emberek számára a digitális írástudás, az Internet használatának elsajátítását, az ügyintézési, foglalkoztatási, szociális, oktatási, egészségügyi és egyéb hálózati közszolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Sisák Imre, Pásztó polgármestere

A KKV-k piaci helyzetét javítani lehetne, ha speciális pénzügyi, bank állna rendelkezésükre, amely rugalmasabban kezelhetné hitel igényüket. A légi közlekedés fejlesztését OP-ban a volt katonai repülőterek hasznosításával lehetne erősíteni.

Az Európai Unió 10 legelmaradottabb régiója között található Észak-magyarországi és Észak-alföldi régiókat kiemelt programmal kellene segíteni. A foglalkoztatási arány növelése érdekében országos

programot kellene indítani, hogy a csökkent munkaképességű személyek, gyesen lévő kismamák, illetve a dolgozni akaró emberek osztott munkaidőben megfelelő munkához juthassanak.

A szociális ellátásokat lehetőség szerint különböző munkavégzéshez kell kötni annak érdekében, hogy az érintettek ösztönözve legyenek a munkaerőpiaci integrációra. A cigány népesség foglalkoztatására iskolai és életszínvonalának emelésére regionális operatív programokba ágyazva kellene fejlesztéseket végezni.

A gazdaságfejlesztésnél ne csak az ipari parkok fejlesztése legyen cél, hanem kapjanak lehetőséget azok a hátrányos helyzetű térségek, ipari övezet vagy ipari parkok létrehozására, amelyeknek eddig a feltételek nem álltak rendelkezésre.

A régiók sajátosságaira alapozott turisztikai hálózati rendszer kialakítása igen jó kiemelt cél, melyet megkülönböztetett figyelemmel kell kezelni régiók OP-ban is.

Balla Eszter diák

Én Pákán élek, Zala megyében. Középkorú diáklány vagyok. Rendszeresen igénybe veszem a Rédics–Zalaegerszeg vasútvonalat. De nem csak én. Rajtam kívül még rengeteg diák, dolgozó utazik nap mint nap ezen a vonalon. Nem beszélve a péntekről, amikor szinte fél órával előbb oda kell érni azért, hogy helyünk is legyen. Kollégista vagyok, s tapasztalatból mondhatom, hogy sokkal kényelmesebb azokat a nagy pakkokat vonaton utaztatni, mint buszon.

A másik, szerintem fontos indok a Gutorföldiek problémája. Ha ez a vonal megszűnik, szinte nem is tudnak eljutni Lentibe. S annak nem sok értelmét látom, hogy valami hasznosat meg-

szüntessünk, s helyette egy olyan újabb dolgot vezessünk be, ami nem feltétlenül jobb az előzőnél.

290 civil szervezet aláírásával érkezett

Súlyos aggodalmunkat fejezzük ki a 2007–2013 közötti európai uniós fejlesztési források felhasználásának keretében adó Új Magyarország Fejlesztési terv társadalmi egyeztetésre bocsátott változata miatt. Az ÚMFT számos ponton jelentős és lényegi visszalépést jelent mind az Országos Fejlesztéspolitikai koncepcióval, mind a terv tavaszi egyeztetési változatával szemben. A tervet csak abban az esetben tartjuk elfogadhatónak és támogathatónak, ha abban nagyobb hangsúlyt kap a társadalmi aktivitás, a közösségek és a civil szektor megerősítése, a családok védelme és a generációk együttműködése, a társadalmi megújulás és a területi kohézió biztosítása, illetve a környezet védelme.

A terv aránytalanul hangsúly-eltolódást tartalmaz a gazdasági versenyképesség technokrata fejlesztése irányába, az ahhoz nélkülözhetetlen társadalmi megújulás és területi kohézió erősítésével, a környezet védelmével szemben. A fejlesztéspolitikai célja az életminőség javítása kell, hogy legyen oly módon, hogy ez kiterjedjen a társadalom tagjainak lehető legszélesebb körére, s magába foglalja az egészség, a társadalmi részvétel és a környezet minőségének növelését, a demokratikus jogokhoz való hozzáférést, a közösségi kapcsolatok erősítését. Ezért az ÚMFT alapvető céljai sem korlátozódhatnak csak a foglalkoztatásra és a növekedésre, hanem ezekkel egyenrangú célokként kell szerepeltetni a megújuló társadalom, az élhető környezet és a területi kohézió kérdéskörét, ahogyan ez a megelőző tervváltozatokban is szerepelt.

Szerk.: N. E.
(Forrás: nfh.hu)

Országgyűlés előtt a költségvetés

Keserű pirula: két szűk esztendő

A minisztériumok a tervezési előirányzathoz képest összesen 300 milliárd forinttal szeretnék többet kapni, ezért át kell dolgozniuk a rájuk eső fejezetet – közölte a kormányfő a Parlamentben.

Költségvetési értelemben szigorú évek elé néz az ország, két szűk esztendő következik... – mondta Gyurcsány Ferenc miniszterelnök napirend előtt az Országgyűlésben. „Amire nem lesz hajlandó a kormány (...), hogy a rendelkezésre álló kereteken túl tervezze a költségvetést” – jelentette ki a kormányfő, hozzáfűzve, hogy a büdzsének illeszkednie kell a konvergenciaprogramhoz is. A kormányfő szerint a jövő évi költségvetés olyan lesz, amely túlmutat a 2007-es éven, és az azt követő három-négy évre is lesz kitekintése. Minden korábbi költségvetésnél mélyebben fogja bemutatni a következő időszak költségvetési, államháztartási folyamatait, annak érdekében, hogy előre fel lehessen készülni a következő évekre. A miniszterelnök tájékoztatása szerint a költségvetésről első olvasatban először a kormány tárgyal, ezt követően érdekegyeztetés és társadalmi párbeszéd kezdődik,

és a törvényi előírásoknak megfelelően október 31-éig benyújtják a parlamentnek a törvényjavaslatot. Tervek szerint a társadalmi partnerekkel október 19-e és 27-e között egyeztet a kormány. A költségvetés alapkötete október 31-én kerül az Országgyűlés elé, elképzelések szerint december 5-én határoz az Országgyűlés a jövő évi költségvetés fő számairól, a végszavazás pedig december 21-én megtörténik, így a közlönyben december 27-én jelenhet meg.

A helyi önkormányzatok 2007. évi szabályozásával elérendő fő célok:

- a helyi közszolgáltatás kistérségi társulások útján történő ellátásának ösztönzése
- az európai uniós fejlesztési források hatékony felhasználása,
- a közoktatásban a méretgazdaságos feladatellátás ösztönzése,
- a szociális ellátásokban a rászorultsági elv előtérbe helyezése.

Jövőre a helyi önkormányzatok mintegy 3100 milliárd forint hitel források nélküli bevétellel gazdálkodhatnak. Ezen belül a központi költségvetési kapcsolatokból (állami támogatások és hozzájárulások valamint az átengedett személyi jövedelemadó együtt) 1344,7 milliárd forint származik. Ez 4,3 száza-

lékkal haladja meg az előző évi eredeti előirányzatot.

A támogatást növeli az EU-ból származó forrás, 141 milliárd forint, az EU társfinanszírozását szolgáló, fejezetektől átvételre kerülő 110 milliárd forint.

Új közpénzügyi törvény?

Az Állami Számvevőszék tapasztalatai szerint a költségvetési tervező munka egyre kedvezőtlenebb feltételek mellett folyik – mondta Kovács Árpád elnök az Ország-

gyűlésben. Az Állami Számvevőszék vezetője szerint a költségvetési tervező munka körülményeiben, módszereiben a korábbi évekhez képest semmit sem javult. Kovács Árpád az ÁSZ 2005-ös zárszámáról szóló általános vitájában közölte: az országgyűlési bizottsági vitákban elhangzottak alapján az Állami Számvevőszék megkezdte a felkészülést egy új közpénzügyi törvény koncepciójának – Pénzügyminisztériummal közös – kidolgozására.

Tisztújítások

az országos önkormányzati szövetségeknél

Az önkormányzati választások eredményeként az országos önkormányzati szövetségek többségénél jelentős változások várhatók. A Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége elnökét *Dióssy Lászlót*, Veszprémben nem választották meg polgármesternek, így a szövetség elnöki tisztségétől is el kellett búcsúznia. Nem lett polgármester a jászberényi *dr. Magyar Levente*, a Kisvárosi Önkormányzatok Országos Érdekszövetsége elnöke, valamint Tar község korábbi polgármestere, *Becze Lajos*, a Magyar Faluszövetség elnöke sem. Tisztújítás várható a Megyei Jogú Városok Országos Szövetségénél is, hiszen *dr. Toller László* súlyos balesete miatt nem indulhatott a választásokon. A Kisvárosi Önkormányzatok Érdekszövetsége és a Megyei Jogú Városok Szövetsége által létrehozott Városok Szövetségénél is változás lesz. *Dr. Balogh László*, a Megyei Önkormányzatok Országos Szövetségének (MÖOSZ) korábbi elnöke helyett is új tisztségviselőt kell választani.

Két önkormányzati szövetségnél lehet jogfolytonosság, mert Mecsek-nádasdon *dr. Wekler Ferenc*, a Községek, Kistelepülések és Kistérségek Országos Önkormányzati Szövetségének elnöke polgármester maradt, akárcsak Gödöllőn *dr. Gémesi György*, a Magyar Önkormányzatok Szövetségének (MÖSZ) elnöke. A szövetségeknél várható tisztújítások megnevezhetik a költségvetési törvényjavaslatról folytatott érdekegyeztetést.

A Községek, Kistelepülések és Kistérségek Országos Szövetsége november végén Zalakaroson, kétnapos közgyűlés keretében tisztújítást tart. A TÖOSZ elnöksége október közepén, Alsómocsládon tartott kibővített ülésén áttekintette a választások utáni helyzetet, és megbízta a korábbi társelnököt *Szilágyi Menyhértet*, Csorvás polgármesterét, hogy a tisztújító küldöttgyűlésig megbízott elnökként lássa el a TÖOSZ elnöki tisztségét.